

**Stop domestic
violence
against women**

27 листопада 2006 року під час конференції високого рівня в Мадриді Рада Європи оголосила про початок Кампанії проти насильства по відношенню до жінок, у т.ч. в побуті. Кампанія має на меті підвищити обізнаність суспільства про те, що насильство відносно жінок є порушенням прав людини. Кампанія сприятиме ефективному здійсненню запланованих заходів завдяки законодавству та національним планам дій. Держави-члени мають виділити відповідні ресурси та досягти конкретних результатів у цій справі. В Кампанії беруть участь органи Ради Європи та держави-члени.

Для чого потрібна Кампанія Ради Європи?

Попри позитивний розвиток законодавства та політик, побутове насильство спостерігається в державах-членах Ради Європи в усіх прошарках суспільства. Аналіз свідчить (за даними дослідження проф. Кароль Хагеман-Уайт, здійсненого на замовлення Ради Європи), що в більшості випадків потерпають саме жінки: від 12% до 15% жінок Європи старших за 16 років потерпають від побутового насильства в сімейних союзах – багато жінок і далі страждають від фізичного та сексуального насильства з боку колишніх партнерів, навіть після розлучення з ними. Занадто багато з них загинули.

Насильство проти жінок є порушенням прав людини. Воно позбавляє їх основних прав і свобод та є серйозною перешкодою на шляху до рівноправності жінок і чоловіків.

Ось чому Голови держав і урядів держав-членів Ради Європи на III саміті (Варшава, 16–17 травня 2005) вирішили провести кампанію, спрямовану на ліквідацію насильства по відношенню до жінок, у т. ч. в побуті. Про її початок було оголошено 27 листопада 2006 року в Мадриді. Кампанія має на меті:

- підвищити обізнаність громадян держав-членів Ради Європи про те, що насильство по відношенню до жінок є порушенням прав людини, неприйнятним для кожної людини;
- закликати держави-члени виявити політичну волю та виділити достатні ресурси для одержання конкретних результатів у боротьбі з насильством проти жінок;
- сприяти виконанню рекомендації Rec(2002)5 „Про захист жінок від насильства” завдяки випрацюванню відповідного законодавства, здійсненню національних планів дій та контролю за ходом роботи.

Що ми знаємо про побутове насильство?

Побутове насильство не приватна справа. Держави-члени Ради Європи зобов'язані поважати, захищати й здійснювати права кожного громадянина. Отже, вони мають забезпечити належні способи запобігання, розслідування і покарання всіх форм насильства проти жінок, у т. ч. в побуті. Якщо поліція, система кримінального судочинства та урядові установи не можуть допомогти жінкам, котрі звертаються до них по допомогу, це означає, що держава не в змозі виконувати свої обов'язки.

В минулі роки держави-члени здійснили кілька оглядів та досліджень з метою оцінити розмах насильства проти жінок. Аналіз цих матеріалів свідчить, що рівень насильства (включаючи переслідування жінок) в усіх країнах дорівнює 45%.

Наслідки насильства для здоров'я тяжкі та не обмежуються лише тимчасовими пошкодженнями, наприклад, синцями чи переломами. Згідно з дослідженням проф. К. Хагеман-Уайт, жінки, які пережили фізичні, сексуальні чи емоційні зловживання, потребують психологічної допомоги в 4–5 разів частіше, ніж інші жінки. Вони намагаються покінчити життя самогубством у 5 разів частіше, ніж інші люди. До того ж, побутове насильство негативно впливає на дітей, спричиняючи емоційні та розумові розлади, а також зміну поведінки. Крім того, насильницька поведінка нерідко передається в спадок від покоління до покоління.

Крім особистісних та соціальних наслідків насильство над жінками має значну економічну ціну. Хоча дослідження загальної вартості побутового насильства для суспільства були здійснені в кількох державах-членах, всебічного вивчення цієї проблеми майже не проводилося ні в Європі, ні в окремих європейських країнах. Підсумки останнього дослідження свідчать, що орієнтовна загальна річна вартість насильства по відношенню до жінок в державах-членах Ради Європи може дорівнювати 34 млрд. Євро (S. Walby, 2004 Сполучене Королівство).

Завдання Кампанії

Дослідження заходів та дій, вжитих державами-членами Ради Європи з метою ліквідації насильства по відношенню до жінок (2006) свідчить і про те, що значна частина держав-членів визнають, що побутове насильство є серйозною проблемою, яка потребує всебічного підходу. Але не вистачає інформації про законодавчі заходи (кількість звернень до поліції, судових справ та типів рішень) та їхнього аналізу. Крім того, слід належним чином фінансувати та розвивати служби допомоги, наприклад, підтримуючи невідкладні служби для жертв (притулки, телефонні лінії допомоги тощо) та довгострокові (захист, фінансова підтримка, житло).

Під час Кампанії держави-члени мають проаналізувати та оцінити свою діяльність у сфері боротьби проти насильства по відношенню до жінок, визначити всі недоліки та вжити найефективніших заходів у таких сферах, як:

- правові та політичні заходи (зокрема, внесення змін до законодавства);
- підтримка й захист жертв (зокрема, забезпечення якісної допомоги та координація діяльності між різними органами);
- накопичення інформації (зокрема про поширення та наслідки побутового насильства, впровадження та оцінювання чинного законодавства, а також обмін інформацією між державами-членами).

Як проходить Кампанія?

Кампанія має три виміри – міжурядовий, парламентський та місцевий і регіональний. Її проводять органи Ради Європи та держави-члени спільно з міжурядовими та неурядовими організаціями, що опікуються захистом жінок від насильства.

Міжурядова діяльність Ради Європи спрямована на проведення регіональних семінарів з інформування та підвищення обізнаності. Парламентський вимір буде реалізований через впровадження відповідних парламентських ініціатив у цій сфері, а місцевий і регіональний знайде відображення в діяльності обраних службовців місцевого й регіонального рівнів. Держави-члени мають призначити високопосадовця та орган, відповідальні за проведення Кампанії Ради Європи та національних кампаній, а також провести кампанію та відзвітувати перед Радою Європи. Кампанія завершиться в березні 2008 року підсумковими національними звітами й загальним звітом про діяльність, в якому буде дано оцінку діяльності держав-членів щодо боротьби з побутовим насильством.